

izložba
Alea iacta est
KOCKA JE BAČENA

23. 11. 2020. - 1. 2. 2021.

O NAJSTARIJIM DRUŠTVENIM IGRAMA

Realno je očekivati da su se ljudi još od najranijih vremena zabavljali izmišljajući i igrajući različite pa tako i društvene igre. No konkretno i arheološki dokazivo njih se vezuje tek uz razvoj drevnih civilizacija, posebno onih na prostoru Mezopotamije i Egipta, gdje se od 4. tisućljeća pr. Kr. bilježe brojni nalazi raznih igraćih ploča, figura i kockica, kao i njihovih prikaza na arhitekturi. Činjenica da su takvi prikazi krasili i zidove grobnica vladajuće elite svjedoči o popularnosti društvenih igara među svim staležima, ali i općenitoj prihvaćenosti i uopće njihovoj dubokoj utkanosti u svakodnevnom životu ondašnjih društava.

Rimska društvena igra Latrunculi (*Ludus latrunculorum*)
Kamena ploča za igru (replika), Arheološki muzej Narona

Ove su igre osim zabavnog mogle imati i religijski karakter, posebice onaj vezan uz vjerovanja u zagrobni život. Takvim teorijama u prilog idu stari egipatski zapisi te određeni hijeroglifi odnosno simboli istaknuti na pojedinim igračkim pločama, u velikom broju slučajeva pronađeni upravo u grobnim kontekstima. Smatra se kako kretanje figura kroz polja na ploči, posebice kod staroegipatske igre Senet, može predstavljati predviđeni put umrle duše kroz carstvo mrtvih ili čak neku vrstu komunikacije s preminulima. Slične su igre zabilježene i na prostoru Mezopotamije, gdje je najpopularnija tzv. Igra od dvadeset ili Kraljevska igra Ur.

Iz antičke Grčke najpoznatije društvene igre bile su *Polis* i *Pentegrammai* dok su Rimljani svoje vrijeme kratili igrajući *Ludus Latrunculorum*, *Duodecim Scripta* ili pak *Terni Lapilli*.

Mitski heroji – Ahilej i Ajant u igri, detalj na crno figuralnoj amfori (Vulci, Italija, cca. 540.-530. prije Krista)

Rimski stakleni
astragali,
Metropolitan
Museum of Art,
New York

mas | MUZEJ
ANTIČKOG
STAKLA

Izložba *Alea iacta est* / Kocka je bačena

Muzej antičkog stakla u Zadru

23. studenog 2020. – 1. veljače 2021.

Izložba je dio programa obilježavanja Dana grada Zadra

Organizator izložbe: Muzej antičkog stakla u Zadru

Autori izložbe i likovnog postava: Anamarija Eterović Borzić,
Berislav Štefanac

Autori tekstova: Anamarija Eterović Borzić, Berislav Štefanac

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa, plakata i deplijana izložbe:

Jadranka Belevski

Stručni suradnik: Jadranka Belevski

Tehnička realizacija postava: Šime Mičić, Marko Štefanac

Stručni suradnik za marketing: Fabija Franulović

Muzej antičkog stakla u Zadru, Poljana Zemaljskog odbora 1, Zadar

www.mas-zadar.hr